

บทที่

บทนำ

อาชีพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีเกษตรกรจำนวนมากหันมาเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพหลัก เพราะสามารถขายน้ำนมดิบได้ราคาดี และปริมาณน้ำนมดิบภายในประเทศไม่เพียงพอับความต้องการภายในประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม เกษตรกรที่เลี้ยงโคนมมักประสบปัญหาที่ก่อให้เกิดความสูญเสีย คือ การผสมติดยาก คุณภาพอาหารที่ไม่ได้มาตรฐานตามความต้องการของโค ตลอดจนการจัดการและป้องกันโรค (พีระศักดิ์ จันทร์ประทีป, 2535) ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการแนะนำดูแลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างใกล้ชิด รวมทั้งจะต้องมีการประเมินประสิทธิภาพการผลิตน้ำนมของเกษตรกรด้วย โดยพิจารณาได้จากวันท้องว่างเฉลี่ยของแม่โคในฝูง ฟาร์มโคนมที่มีประสิทธิภาพการผลิตที่ดี แม่โคควรมีวันท้องว่าง 100-120 วัน ในประเทศไทยแม่โคนมมีวันท้องว่าง ประมาณ 194 วัน (Humbert, et al. 1990) ซึ่งถ้าวันท้องว่างของแม่โคนมยิ่งมาก จะก่อให้เกิดความสูญเสียกับเกษตรกร เพราะเกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงแม่โคนมที่ไม่ได้ให้ผลผลิต และขาดรายได้จากการขายน้ำนมดิบที่ควรจะได้จากแม่โค นั้น สาเหตุที่ทำให้แม่โคมีวันท้องว่างนานขึ้น เนื่องมาจากปัญหาผสมติดยากหรือผสมซ้ำ

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการส่งเสริมให้ชาวนาเปลี่ยนอาชีพมาเลี้ยงโคนม ตามโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม พ.ศ. 2535-37 และโครงการแผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร พ.ศ. 2537-39 (กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงโคนม) ทั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และพัฒนาการเลี้ยงโคนมให้เป็นอาชีพหลักต่อไป ปัจจุบันมีเกษตรกรจำนวนทั้งสิ้น 271 ราย มีโคนม 2,145 ตัว โดยเกษตรกรเริ่มคั้นเลี้ยงแม่โคสาวคั้งท้อง รายละ 5 ตัว ได้รับเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ อัตราดอกเบี้ยต่ำ ไม่ต้องชำระเงินต้นและดอกเบี้ยในระยะเริ่มต้นของโครงการ และได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ อาหารโคนม และอาหารแร่ธาตุ อย่างไรก็ตามในการติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผสมเทียม พบว่าเกษตรกรมักจะประสบปัญหาโคนมผสมซ้ำ รายละ 2-4 ตัว มีโคผสมซ้ำ ประมาณ 30% (600 ตัว) โคบางตัวมีการผสมมากกว่า 10 ครั้ง ยังไม่ตั้งท้อง ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อเกษตรกรซึ่งผู้เงินมาเลี้ยง ซึ่งต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูโคซึ่งไม่มีนมให้รีด จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ โดยเร่งด่วน

การศึกษาปัญหาการผสมซ้ำในโคนมครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินงานที่จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นสถานที่ทำงานของผู้วิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการแก้ไขโคนมที่มีปัญหาผสมซ้ำให้ผสมติดตั้งท้อง ซึ่งสอดคล้องกับโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดโครงการปี 2539 จะมีเกษตรกรรวม 370 ราย จำนวนโคนมเพิ่มเป็น 3,050 ตัว

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาวิธีการและผลของการชะล้างมดลูกด้วยน้ำเกลือผสมยาปฏิชีวนะ ต่ออัตราการผสมติดหลังการรักษา เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม
2. เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการแก้ไข โคนมที่มีปัญหาผสมซ้ำให้ผสมติดตั้งท้อง

สมมุติฐานในการวิจัย

อัตราการผสมติดของโคนมที่มีปัญหาผสมซ้ำ ภายหลังการรักษาโดยวิธีการชะล้างมดลูกด้วยน้ำเกลือผสมยาปฏิชีวนะ จะสูงกว่าอัตราการผสมติดของโคนมที่มีปัญหาการผสมซ้ำที่ไม่ได้ทำการรักษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการรักษาโดยเพิ่มอัตราการผสมติดตั้งท้อง ใน โคนมที่มีปัญหาผสมซ้ำหรือผสมติดยาก
2. ใช้เทคนิคและผลการวิจัยในการฝึกอบรมนักวิชาการ เพื่อนำไปแก้ไข โคนมที่มีปัญหาผสมติดยากในท้องที่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย